

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱	پیش‌گفتار.....
۱۷	مقدمه.....
۲۱	وعده ی دیدار.....
۲۳	سجده ی معرفت.....
۲۴	شهید شد، همان شب.....
۲۸	روز دوازدهم!.....
۳۰	من شهید می شوم ولی تو می مانی.....
۳۲	تو به دیدن من می آیی.....
۳۶	اگر آدم بشویم.....
۴۰	من رفتنی ام.....
۴۲	بدن غرق به خون.....

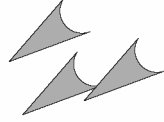
۴۳	..... مرگ یا زندگی؟
۴۴	..... تاریخ پرواز
۴۵	..... این بار تنها می روم
۴۶	..... دیدار دوست
۴۷	..... رنگ شربت شهادت
۴۸	..... آخرین خدا حافظی
۵۰	..... آلبوم عکس شهدا
۵۱	..... هوای برادرم را داشته باش
۵۳	..... غسل شهادت
۵۴	..... زیاد طول نمی کشد
۵۵	..... آخرین بار
۵۶	..... مهر پرونده
۵۷	..... قهقهه ی شادمانی
۶۰	..... دستهای حنا بسته
۶۱	..... وقتی وضو گرفت
۶۴	..... اینجا نمانید
۶۶	..... فقط گلوله ی خمپاره!
۶۷	..... من حتماً شهید می شوم
۶۸	..... من امروز شهید خواهم شد
۷۰	..... من دیگر بر نمی گردم
۷۲	..... توکل به خدا
۷۵	..... سرم از تنم جدا می شود
۷۸	..... مأموریت مار

۸۰	اگر مقدر نباشد .....
۸۴	زلزال عرفان .....
۸۶	هنوز هیچ چیز نیستیم! .....
۸۸	مثل پل صراط .....
۹۰	من مفقود، تو مجروح! .....
۹۳	روز آخر عمر! .....
۹۸	به طرف قبله .....
۱۰۲	این عکس برای قبرم خوبه! .....
۱۰۵	قلب آگاه .....
۱۰۶	بوی گل .....
۱۰۸	بدهکار .....
۱۱۰	اینجا محل دفن من است! .....
۱۱۷	من شهید می شوم .....
۱۱۸	ترسیدم مانع از رفتنم شود .....
۱۱۹	بیمان عشق .....
۱۲۱	سنگ مزار .....
۱۲۲	قبری برای پیکر بی سر .....
۱۲۴	میهمانی .....
۱۲۵	روز موعود .....
۱۲۶	خدا رحمتش کند .....
۱۲۹	نگهدار واقعی خداست .....
۱۳۳	قاصد امام .....
۱۳۴	بوی بهشت را حس می کنم! .....

- ۱۳۵.....الآن مال تو نیست.....
- ۱۳۷.....می خواهم به دیدار خداوند بروم!
- ۱۳۹.....ساعت ۴ بعد از ظهر.....
- ۱۴۱.....من در بیت المقدس شهید می شوم.....
- ۱۴۲.....امتحان جانبازی.....
- ۱۴۷.....شهادت در ششمین روز مرخصی.....
- ۱۴۹.....جایی که با خالق خود راز و نیاز می کرد.....
- ۱۵۰.....مهر فرزندی، مانع پرواز.....
- ۱۵۲.....امروز عاشورا است.....
- ۱۵۴.....سر نیزه‌ی شکسته.....
- ۱۵۶.....پرچم را به من دادند!
- ۱۵۸.....این باغ سرسبز جای توست!
- ۱۶۰.....چرا از جبهه آمده‌ای؟.....
- ۱۶۲.....وصیت نامه.....
- ۱۶۴.....آخرین دیدار!
- ۱۶۶.....تنها به زیارت امام رضا (علیه السلام) می آیی!
- ۱۶۸.....از ما عکس گرفتند!
- ۱۷۰.....فردا شما دوباره می روید!
- ۱۷۵.....همان طور هم شهید شد.....
- ۱۷۶.....کار این دختر حکمتی دارد!
- ۱۷۷.....هر کس شفاعت می خواهد بگوید!
- ۱۷۸.....لباس سفید.....
- ۱۷۹.....ردیاب دل.....

- ۱۸۱ ..... نگفتم خدا با ماست؟
- ۱۸۲ ..... ملائکه می رسند
- ۱۸۳ ..... فقط خدا
- ۱۸۴ ..... اهل یقین
- ۱۸۶ ..... همانطور که دوست داشت!
- ۱۸۷ ..... امضای با اطمینان
- ۱۸۸ ..... خدا را ببین
- ۱۸۹ ..... منتظر شما هستم!
- ۱۹۰ ..... داوطلب یورش
- ۱۹۵ ..... مراسم ختم مشترک!
- ۱۹۶ ..... دنیا مثل یک توئل تاریک است
- ۱۹۷ ..... منابع

پیش‌گفتار

خاطرات دفاع مقدس غالباً در پاکترین لحظات زندگی صاحبان خاطره رخ داده، لذا شایسته است آن لحظه‌های غنیمت ثبت و منتشر شود. آن لحظه‌ها، همان حلقه‌هایی است که بشر سردرگم امروز را می‌تواند به "صراط‌الذین انعمت علیهم" که مصداق کامل آن ائمه‌ی معصومین علیهم‌السلام هستند، واصل نماید.

صاحبان خاطرات دفاع مقدس ثابت کردند که می‌شود پس از هزار و چهار صد سال سرکوب اسلام، به رهنمود خلیفه‌الله ساز خلیفه‌ی به حق خدا حضرت علی علیه‌السلام جامه‌ی عمل پوشاند که فرمود: **أَعِينُونِي بِوَرَعٍ وَاجْتِهَادٍ وَعِفَّةٍ وَسِدَادٍ.**

با پرهیزکاری و تلاش فراوان و پاکدامنی و راستی‌مرا‌یاری

دهید. (نهج‌البلاغه/نامه ۴۵)

وقتی مربی مردان دفاع مقدس، بزرگمردی است که با پرهیز از پیا گذاشتن بر روی کفش طلباب در هنگام ورود به حجره‌ی تدریس، از مویرگ ظلم دوری می‌کند، بالطبع محصول این مکتب روح الهی باید مردانی باشند که در لحظات اضطراری ورود به میدان مین، پیراهن از تن به در کنند که؛ اگر چه ما رفتی هستیم، اما چرا لباس بیت‌المال تکه‌تکه شود!

آنان اثبات کردند؛ می‌شود سیره‌ی جهاد اکبر و اصغر را توأم با هم در صورت جوان قرن بیستم متجلی کرد. به شرط آن که با عمل و نه زبان تنها (کونوا دعاة الناس بغير السننکم) به اسلام دعوت شده باشند.

مجموعه کتب سیره‌ی شهدای دفاع مقدس، حاوی گلچینی از خاطرات راویان در خصوص آن سفر کردگان دیار هستی است که در طول سال‌های گذشته توسط ناشران مختلف به زیور طبع آراسته شده است.

انگیزه‌ی مؤسسه‌ی فرهنگی هنری قدر ولایت از انجام این پروژه اهداف زیر است:

۱- بسیاری از کتب دفاع مقدس در سالهای گذشته و تنها برای یک بار به چاپ رسیده و در همان سال‌ها نیز عرضه شده است. لذا مخاطبین امروز از دستیابی به آن کتب و خاطرات محرومند. در حالی که اهمیت آن به دلیل نزدیکی نقل خاطره به زمان رویداد، بیشتر از خاطراتی است که هم‌اکنون نقل می‌شود.

این پروژه با جستجوی کتب مذکور، بخش عظیمی از خاطرات ناب شهیدان گرانقدر را دوباره احیا نموده و ماندگار کرده است.

۲- خاطرات دفاع مقدس دستمایه‌ای متعالی و فوق‌العاده مستعد برای خلق آثار ادبی و هنری از جمله داستان، نمایشنامه، رمان، شعر، فیلمنامه و غیره است. گزینش خاطرات خوب و نیز دسته‌بندی موضوعی آن، ادبا و هنرمندان و نیز پژوهشگران این عرصه را از جستجوی زمان‌بر و نامنظم بی‌نیاز کرده است.

۳- شهدای گرانقدر دفاع مقدس با تمسک به آیه‌ی شریفه‌ی «لقد کان لکم فی رسول الله اسوهٌ حسنه» نزدیک‌ترین افراد به خلق و خوی محمدی صلی الله علیه و آله و سلم بودند. لذا اهل منابر و مربیان تربیتی برای اتصال آسان جامعه به سیره‌ی نبوی، می‌توانند از خاطرات شهدا به عنوان شاهد مثال بهره‌برداری نمایند.

مهمترین وجه امتیاز خاطرات مذکور، به روز بودن آن و نیز امکان قوی همذات‌پنداری مخاطب با شهدای معاصر است. این کتب، امکان انتخاب خاطرات ناب، موجز و موضوعی را برای صاحبان کرسی‌های موعظه آسان کرده است.

۴- زنده نگه داشتن یاد و خاطره شهیدان - به فرموده‌ی رهبر معظم انقلاب اسلامی - کمتر از شهادت نیست، چرا که راه و رسم شهادت، راه عزت و نجات از اسارت نفس و استکبار است. و ما که از قافله عقب مانده‌ایم و مهجور از عند ربهم یرزقون، بدین وسیله ادای دین می‌کنیم. باشد که مقبول افتد.

۵- از شهیدان دفاع مقدس معمولاً بعد حماسی آنان بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. جنبه‌های لطیف که حکایت از روح بلند و منش و طبع کریمانه و رعایت نکات ظریف در زوایای مختلف زندگی فردی و اجتماعی آنان دارد، کمتر انعکاس پیدا کرده. نگاه این مجموعه بیشتر معطوف همین مسئله است.

مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت در راستای اهداف ذکر شده، از اواخر سال ۱۳۸۶ ابتدا پیرامون این طرح، مطالعات شناختی را آغاز کرد و از میان موضوعات مختلف اخلاق فردی و اجتماعی، به ۳۰ موضوع که از عمومیت بیشتری در بین رزمندگان اسلام برخوردار بود رسید.

سپس کار فیش‌برداری در خصوص موضوعات آغاز شد. فیش برداران ارجمند طی تلاشی شش ماهه قریب غالب کتاب‌های دفاع مقدس چاپ شده تا این را تاریخ بررسی کردند تا به خاطراتی دست یابند که؛ ۱- فقط درباره‌ی شهدای دفاع مقدس باشد. ۲- خاطره باشد و نه گونه‌های ادبی دیگر ۳- از جذابیت لازم برخوردار باشد ۴- با اهداف یاد شده متناسب باشد.

از میان کتابهای مورد بررسی، تمام خاطراتی که به دلیل تبدیل به گونه‌های دیگر ادبی دچار ضعف استناد شده بودند و نیز خاطراتی که جاذبه‌ی لازم را نداشتند و یا در خصوص شهدا نبودند، از دور خارج شد.

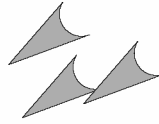
در مرحله‌ی بعدی فیش‌ها جهت تأیید مجدد بازخوانی شدند.

سپس هر فیش با توجه به موضوع آن در پوشه‌ی مخصوص خود طبقه‌بندی گردید.

مراحل بعدی کار؛ حروف‌چینی، ویرایش، تهیه فهرست موضوعی و اعلام بود که یکی پس از دیگری انجام شد. سپاسگزاری می‌کنیم از تمام حامیان این طرح که آن را بر خود فریضه دانسته و در مراحل مختلف آن مشتاقانه یاری‌رسان بودند. و کسانی که در دریای فضایل و زیبایی‌های شهیدان غوطه خوردند، در از صدف‌ها جستند و خود به لیست گمنامان دفاع فرهنگی از انقلاب اسلامی و راه شهیدان پیوستند. و شما خواننده‌ی گرامی، به خاطر حسن سلیقه و انتخابتان. امیدواریم این اقدام فرهنگی مرضی رضای حقتعالی و شهدای عزیز قرار گرفته و همه‌ی ما مشمول توفیقات الهی و شفاعت مردان بزرگ تاریخ انقلاب اسلامی که خاطرات زیبا و نام بلند آوازه‌شان در این کتب ثبت گردیده، باشیم. ان شاءالله.

مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

مقدمه

معرفت و عرفان بمعنی شناختن و درک است. چنانچه قرآن کریم می فرماید: فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَ هُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ^۱ (برادران یوسف) بر او وارد شدند، (یوسف) آنها را شناخت در حالیکه آنها او را نمی شناختند. معرفت و عرفان درک و شناختن شیء است با تفکر و تدبّر در اثر آن و آن از علم اخص است.^۲

معرفت بشر به خدا نیز از راه تفکر و تدبّر در آثار و نشانه های او حاصل می شود. اگر در این معرفت به یقین رسید، قلب او نسبت به حق تعالی، انقیاد و تعبد کامل پیدا می کند و از معصیت و گناه و غیر او پاک می شود.

معروف نیز از همین کلمه است و مراد از آن امور شناخته شده و

---

۱ - سوره یوسف: آیه ۵۸

۲ - قاموس قرآن، ج ۴، ص ۳۲۶

مطابق با فطرت سالم است و منکر در مقابل آن بکار می رود.

امام علی علیه السلام می فرماید:

سرآغاز دین، معرفت خداست؛ و کمال شناختن خدا، باور داشتن اوست؛ و کمال باور داشتن، شهادت به یگانگی اوست؛ و کمال توحید و یگانگی، اخلاص است و کمال اخلاص، خدا را از صفات مخلوقات جدا دانستن است.^۱

لذت معرفت خداوند، و نظر بر جمال ربوبی و اسرار امور الهی، برتر از هر لذتی است. عارف در نظاره‌ی دائمی در بهشت الهی است. همه‌ی پهنای آسمانها و زمین جولانگاه عارف است بدون آنکه نیاز به حرکت درآوردن جسم خاکی داشته باشد. هیچ مؤثری را جز خدا نمی شناسد. مرگ و حیات در زیر باران خمپاره و گلوله را دست او می داند، چنانچه در فضای آرام هم به خواست او می داند. دوست داشتن خدا، حاصل معرفت است. زبان گشودن به زیباییها و نعمتها و رحمتها و فضل و عنایت خدا، دستاورد معرفت است. دعای عرفه را خوانده‌ای؟ سیدالشهداء سلام الله علیه - سرحلقه‌ی عارفان - چه زیبا بزرگی و جلال و عظمت خداوند را در کنار لطفها و رحمتهای بی کران او، زمزمه می کند.

عارف، در نهانگاه جان خود با معشوق محشور است، اگر چه در میان خلق است.

از برون در میان بازارم   وز درون خلوتیست با یارم

معرفت، محبت آورد و محب را ترس دوری از محبوب آرام نگذارد. می گذارد و می سوزد تا در کنار محبوب، به تماشا بنشیند. اگرچه، در میدان معرفت، همه یکسان نیستند، ولیکن رزمندگان، به میوه های معرفت دست یافتند و بعضی ره صدساله را یکساله پیمودند. اعمال و رفتار آنان در جبهه ها، گواهی است روشن بر این مدعا. وصیت نامه های آنان مملو است. از این شناخت و منبع الهام بخش است برای عارفان و سالکان و نیز مهجور ماندگان از شیرینی و لذت معرفت.

"معرفت خدا حب خدا آورد و این حب چون کامل شد، انسان را از خود منقطع کند. چون از خود منقطع شد، از همه ی عالم منقطع می شود و چشم طمع به خود و دیگران نبندد و از رجز شیطان و رجس طبیعت پاکیزه شود و نور ازل در باطن قلب او طلوع کند. از باطن به ظاهر سرایت کند و فعل و قول او نورانی شود."^۱

فعل و قول شهیدان، نورانی بود. آنان ضمن بی نیازی از خلق خدا، نهایت تواضع و احترام را به خلق قائل بودند. و در اوج احساس نیاز به خداوند، نهایت تضرع و زاری را به درگاه او داشتند.^۲

شناخت نحوه شهادت و تاریخ دقیق آن، بیان برخی پیش بینی ها، گوشه های آشکار شده از دستیابی آنان به رموز و یا اسرار الهی در حد معرفت خود است. خاطراتی را جستجو می کنیم که نشانه های معرفت و محبت زلال و عاشقانه ی رزمندگان است. دل را لبریز می

^۱ - صحیفه نور - شرح جنود عقل و جهل، ج ۲۵، ص ۳۳۸

^۲ - میزان الحکمه، ۴۰۹۲

کنیم به شوق عرفانِ مجاهدین فی سبیل الله، و لحظاتی که در جوار
محبت حق تعالی، از خود رسته و شوق و لذتی وصف ناشدنی یافتند،
تا باور دوست در آن جای گیرد و بی نیازی از همه ی وابستگیها و
پیوستن به اردوی خدایی، تنها هدف ما در زندگی گردد. ما، راز و
نیاز، عبادت و رُخ بر خاک سائیدن و به پهنای صورت اشک ریختن
شهدای دفاع مقدس را در مجلدی دیگر از این مجموعه آورده‌ایم که
مکمل معرفت آنان است.

مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت